

KIELIKYLPYKOULUTUKSEN KOULUTUSOHJELMAN OPINTO-OPAS 2016–2017

Humanististen

tieteiden kandidaatin tutkinto

Filosofian

maisterin tutkinto

Sisällys

Opinto-oppaan käyttäjälle	3
Filosofinen tiedekunta	4
Tiedekuntaneuvosto	4
Ylioppilaskunta ja ainejärjestöt.....	4
Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto.....	5
Tutkintojärjestelmä	5
Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto.....	5
Kandidaatin tutkielma.....	5
Kandidaatin tutkinnon kypsyysnäyte.....	6
Kypsyysnäytteen kirjoittaminen ja sen hyväksyminen.....	6
Kypsyysnäytteen kielitaitovaatimukset	6
Filosofian maisterin tutkinto	7
Filosofian maisterin tutkinto	7
Pro gradu -tutkielma	7
Pro gradu -tutkielman luovutus ja julkaiseminen	8
Pro gradu -tutkielman arvostelu	8
Maisterin tutkinnon kypsyysnäyte	9
Kypsyysnäytteen kirjoittaminen ja sen hyväksyminen.....	10
Kypsyysnäytteen kielitaitovaatimukset	11
Opintojen suunnittelu ja opintoneuvonta	11
Uusien opiskelijoiden orientoituminen yliopisto-opiskeluun.....	11
Opintoneuvonta	12
Säännökset, määräykset ja ohjeet.....	15
Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS).....	15
Opiskelun etiikka	15
Turnitin – sähköinen plagiointitunnistus.....	16
Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT)	16
Hyväksilukeminen	16
Korvaaminen ja sisällyttäminen	16
Viestintä- ja kieliopintojen korvaavuusperusteet	17
Valmistuminen	18
Yleistä	18
Todistustenjakopäivät	18
Filosofian maisterin tutkintotodistus	19
Arvosanan määräytyminen.....	20
Diploma Supplement	20

Opinto-oppaan käyttäjälle

Tämä opinto-opas on tarkoitettu kielikylypökoulutuksessa opiskelevan opiskelijan käsikirjaksi.

Tässä oppaassa esitetään humanististen tieteiden kandidaatin ja filosofian maisterin tutkintovaatimukset. Opetussuunnitelmat opintojaksokuvauksineen on esitetty opinto-oppaan verkkoversiossa osoitteessa www.uva.fi/fi/for/student/materials/handbooks. Opetusaikataulutiedot löytyvät Lukkarista (www.uva.fi/fi/for/student).

Tiedekunnan tilat sijaitsevat Palosaaren yliopistokampuksella Fabriikissa, osoitteessa Yliopistoranta 10.

Lukuvuosi 2016–2017

Lukuvuosi on jaksotettu viiteen periodiin:

Syyslukukausi:

I periodi viikot 35–42

II periodi viikot 43–51

Kevätlukukausi:

III periodi viikot 2–8

IV periodi viikot 9–15

V periodi viikot 16–21

Hyvää lukuvuotta 2016–2017!

Eija Heinonen-Özdemir

Koulutusvastaava

Filosofinen tiedekunta

Filosofinen tiedekunta aloitti toimintansa 1.1.2010, jolloin humanistinen tiedekunta ja hallintotieteiden tiedekunta yhdistyivät.

Tiedekunta jakaantuu tiedealueisiin kielet ja viestintä (humanistinen ala) sekä hallintotieteet. Tiedekuntaan kuuluu myös Kielipalvelut-yksikkö, joka antaa kielten opetusta kaikille Vaasan yliopiston opiskelijoille.

Kielten ja viestinnän tiedealue suuntautuu kansainvälistymiseen ja monikulttuurisuuteen. Painoalat opetuksessa ja tutkimuksessa ovat ammattikielet, kielikylpy, monikielisyys, kääntäminen ja kulttuurien tuntemus.

Tiedekunnassa on noin 1700 perustutkinto-opiskelijaa ja noin 100 jatko-opiskelijaa. Henkilökuntaa on noin 95, joista professoreita 15. Henkilökuntaan kuuluu professorien lisäksi muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöä sekä henkilöstöä muiden tehtävien hoitamista varten. Tiedekunnassa toimii lisäksi useita apuraha- ja projektitutkijoita.

Tiedekuntaneuvosto

Tiedekunnan ylintä päätösvaltaa käyttävät tiedekuntaneuvosto ja dekaani Harry Lönnroth (1.9. alkaen). Dekaanin toimii tiedekuntaneuvoston puheenjohtajana.

Tiedekuntaneuvoston tehtävänä on mm. hyväksyä opetussuunnitelmat, antaa määräykset tutkintoasetuksen soveltamisesta sekä opintojen suorittamisesta ja opintosuoritusten arvostelusta.

Ylioppilaskunta ja ainejärjestöt

Jokainen Vaasan yliopiston perustutkinto-opiskelija kuuluu automaattisesti Vaasan yliopiston ylioppilaskuntaan (VYY). Ylioppilaskunta toteuttaa edunvalvontaa koulutus- ja sosiaalipoliittisissa sekä kansainvälisissä asioissa yliopistolla, kaupungissa ja valtakunnallisesti. Yhteistyötä opiskelijoiden aseman parantamiseksi tehdään mm. muiden ylioppilaskuntien ja Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) kanssa. VYY tarjoaa jäsenilleen myös opiskelija-, kulttuuri- ja liikuntapalveluita, sekä piirissään toimiville yhdistyksille järjestö- ja tukipalveluita.

Eri alojen opiskelijoilla on omat ainejärjestönsä, jotka toimivat monin tavoin alansa opiskelijoiden yhdyssiteenä. Humanistisen alan ainejärjestöt ovat CoMedia ry (viestintätieteiden opiskelijat), Gig@ ry (teknisen viestinnän opiskelijat) ja Övertäjät ry (kielten opiskelijat).

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto

Tutkintojärjestelmä

Asetuksen 794/2004 mukaisesti tiedekunnassa voi suorittaa humanististen tieteiden kandidaatin (HuK) ja filosofian maisterin (FM) tutkinnot. Opiskelijat suorittavat ensin kolmivuotisen humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon (180 op) ja sen jälkeen kaksivuotisen filosofian maisterin tutkinnon (120 op).

Jatkotutkintoina tiedekunnassa voi suorittaa filosofia lisensiaatin (FL) ja filosofian tohtorin (FT) tutkinnot.

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto on alempi korkeakoulututkinto. Opiskelijat suorittavat kandidaatin tutkinnon kandidaattiohjelmassa. Kandidaatin tutkintoon johtava koulutus antaa opiskelijalle

- pääaineen perusteiden tuntemuksen sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen
- vähintään yhden sivuaineen perusteiden tuntemuksen valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin
- edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen
- edellytykset hankkimansa tiedon soveltamiseen työelämässä
- riittävät viestintätaidot.

Kandidaatin tutkinnon laajuus on 180 opintopistettä (op) ja tutkinnon voi suorittaa kolmessa vuodessa. Kielikylpykoulutuksessa suoritettavaan tutkintoon tulee sisältyä pääaineen perus- ja aineopinnot, yhden sivuaineen perusopinnot, viestintä- ja kieliopinnot, yleisopinnot sekä muita opintoja.

Kandidaatin tutkielma

Pääaineen aineopintoihin sisältyy kandidaattitutkielma, jonka laajuus on 10 opintopistettä. Kandidaatin tutkielman tavoitteena on, että opiskelija perehtyy tieteelliseen tutkimukseen, argumentointiin ja kirjoittamiseen sekä tieteelliseen tiedonhankintaan.

Kandidaatin tutkielman arvosana muodostuu sekä tutkielmasta (70 %) että seminaarityöskentelystä (30 %). Seminaarityöskentelyssä arvioidaan opiskelijan aktiivisuus, opponointi ja oman työn esitys. Humanistisen alan kirjoitusohjeet löytyvät Opiskelijat-verkkosivuilta Opiskelijan työkaluista.

Opiskelijan on lisäksi kirjoitettava tutkielmansa alalta kypsyysnäyte.

Kandidaatin tutkinnon kypsyysnäyte

Kandidaatin tutkintoa varten kirjoitettavassa kypsyysnäytteessä opiskelijan tulee osoittaa perehtyneisyyttä kandidaatin tutkielman alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Mikäli opiskelijalta ei vaadita tutkintoasetuksen 794/2004 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieli-taitoa, ts. opiskelijan koulusivistyskieli ei ole suomi tai ruotsi, dekaani päättää kypsyysnäytteen kielestä oppiaineen esityksestä.

Kypsyysnäytteen kirjoittaminen ja sen hyväksyminen

Kypsyysnäytteeseen voi ilmoittautua sen jälkeen, kun kandidaatin tutkielma on jätetty lopullisessa muodossa arvosteltavaksi. Kypsyysnäyte kirjoitetaan tenttitilaisuudessa. Kypsyysnäytteeseen ilmoittaudutaan tenttikuoarella viimeistään 7 päivää ennen tenttitilaisuutta.

Kypsyysnäytteen pituus on käsin kirjoitettuna noin yksi konseptiarkki (neljä sivua, noin 500 sanaa). Kirjoitelma on esseetyyppinen, tutkielman aihepiiriin liittyvästä aiheesta kirjoitettu, analyttinen ja ehyt kokonaisuus, jossa opiskelija esittelee ja analysoi tutkimuksensa aineistoa, tutkimusmenetelmiä tai tuloksia.

Kypsyysnäytteen kieliasun arvioi suomen tai ruotsin kielen (äidinkielen) opettaja ja sisällön tutkielman ohjaaja.

Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty ja rekisteröidään opintosuorituksena opintorekisteriin. Kypsyysnäytteestä ei anneta opintopisteitä.

Kypsyysnäytteen kielitaitovaatimukset

Kandidaatin tutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen on täytettävä kieliasun osalta seuraavat vähimmäisvaatimukset:

1. Teksti on luettavaa, ja isot ja pienet kirjaimet sekä sanarajat erottuvat.
2. Kirjoituksella on otsikko. Sisällön ja otsikon tulee vastata toisiaan.

3. Teksti on jaettu selvästi erottuviin kappaleisiin.
4. Oikeinkirjoituksen ja välimerkkien käytön perusasiat ovat kunnossa.
5. Virkkeiden ja lauseiden väliset suhteet on ilmaistu selkeästi.
6. Sanajärjestys on yksiselitteinen ja sopusoinnussa esitetyn informaation kanssa.
7. Tyyli on asiattyliä.
8. Teksti etenee kielen varassa eikä esimerkiksi kaavojen, kaavioiden ja kuvien varassa.
9. Kirjoitus on rakenteeltaan jäsennelty ja yhtenäinen kokonaisuus.
10. Lukijan on ymmärrettävä tekstit. Kirjoittaja ei saa olettaa, että lukija on tutustunut hänen tutkielmaansa.

Kirjoitus voidaan hylätä, jos siinä esiintyy suuria ja toistuvia ongelmia joillakin edellä luetteluisista alueista tai jos siinä on monia erilaisia virheitä.

Filosofian maisterin tutkinto

Filosofian maisterin tutkinto

Filosofian maisterin tutkinto on ylempi korkeakoulututkinto. Maisterin tutkintoon johtava koulutus antaa opiskelijalle

- pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvän tuntemuksen
- valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen
- valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä
- valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen
- hyvät viestintä- ja kielitaidot.

Filosofian maisterin tutkinnon laajuus on 120 opintopistettä (op) ja tutkinnon voi suorittaa kahdessa vuodessa. Maisterin tutkintoon tulee sisältyä pääaineen syventävät opinnot sekä muita opintoja.

Pääaineen syventäviin opintoihin sisältyy 40 opintopisteen laajuinen pro gradu -tutkielma. Opiskelijan on lisäksi kirjoitettava tutkielmansa alalta kypsyysnäyte.

Pro gradu -tutkielma

Syventävissä opinnoissa opiskelija laatii pääaineessa pro gradu -tutkielman. Tutkielman ja siihen välittömästi liittyvien opintojen laajuus on vähintään 40 op. Pro gradu -tutkielman tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti tieteenalan kannalta keskeiseen ongelmakokonaisuuteen ja

tutkittavan ilmiön problematisointiin, analysointiin ja raportointiin. Tutkielma perustuu tieteelliseen ongelmanasetteluun.

Pro gradu -tutkielman tulee olla tutkimuseettisesti hyväksyttävä. Opiskelijaa kehoitetaan rehellisyyteen, huolellisuuteen, avoimuuteen ja muiden tutkijoiden työn kunnioittamiseen.

Humanistisen alan kirjoitusohjeet löytyvät Opiskelijat-verkkosivuilta Opiskelijan työkalujen alta.

Pro gradu -tutkielman luovutus ja julkaiseminen

Tutkielma jätetään tarkastettavaksi kahtena nidottuna kappaleena, ellei ohjaaja toisin määrää. Tutkielmat toimitetaan amanuenssi Hanna Korpelalle. Lisäksi dekaanin päätöstä varten jätetään irrallinen tiivistelmäsiivu. Opiskelijan tulee tallentaa Tritonian tietokantaan pro gradu -tutkielman tiivistelmäsiivun lisäksi koko tutkielma pdf-muodossa. Katso Julkaise opinnäytteesi (VY) Tritonian verkkosivulta (www.tritonia.fi).

Kun dekaani on hyväksynyt tutkielman, tulevat sekä tutkielma että tiivistelmä näkyviin verkossa.

Pro gradu -tutkielman arvostelu

Pro gradu -tutkielmalle määrätään kaksi tarkastajaa, joista toinen voi olla työn ohjaaja. Tarkastajat määrää yksikkövastaava. Tarkastajat voivat antaa yhteisen lausunnon, jos he ovat yksimielisiä. Tutkielmasta annetaan lausunto aina arviointilomakkeella. Tarkastajat voivat antaa tutkielmasta kirjallisen vapaamuotoisen lausunnon arviointilomakkeen lisäksi. Mikäli tutkielman tarkastajat esittävät joko alinta tai ylintä arvosanaa, on tarkastajien annettava arviointilomakkeen lisäksi kirjallinen perustelu.

Pro gradu -tutkielman hyväksyy dekaani tarkastajien esityksestä. Dekaanin hyväksyy tutkielmia kerran kuussa, joten tutkielman tarkastukselle on varattava riittävästi aikaa ennen suunniteltua valmistuspäivää. Pro gradu -tutkielma arvostellaan seitsenportaisella asteikolla *approbatur*–*laudatur*.

Approbatur ("hyväksytty") tarkoittaa, että tutkielma täyttää tieteellisen harjoitustyön kriteerit ja on asiallisesti kirjoitettu; se on hyväksyttävä akateeminen opinnäyte. Työ on kuitenkin kysymyksenasettelultaan vaatimaton, sen aineisto on suppea tai työ on kokonaisuudessaan suppea. Työssä voi olla joitakin asia- tai muotovirheitä.

Lubenter approbatur ("mielihyvin hyväksytty") on tutkielma, joka on kysymyksenasettelultaan tai aineiston osalta vaatimaton tai pinnallinen. Työ on asiallisesti tehty eikä sisällä vakavia puutteita, vaikka työssä saattaa olla muodollisia heikkouksia.

Non sine laude approbatur (”ei ilman kiitosta”) on tutkielma, jonka voidaan katsoa yltävän kiitoksin hyväksytyjen ryhmään. Opinnäytetyönä siinä on ansioita. Se muodostaa toimivan kokonaisuuden ja on kunniallinen opinnäyte, mutta tieteellinen lähestymistapa on pinnallinen tai työ on muutoin suppeahko laajuudeltaan tai käsittelytavaltaan. Tutkielma ei ota juurikaan kantaa alan tutkimukseen.

Cum laude approbatur (”kiitoksin hyväksyty”) on opinnäytetyön tavoitetaso. Tutkielma muodostaa hyvän ja toimivan kokonaisuuden ja täyttää tieteellisen tutkielman vaatimukset. Se on hyvin jäsenetty ja kirjoitettu, etenee loogisesti ja päättyy selkeisiin tuloksiin. Tekijä pystyy kommentoimaan muiden tekemää tutkimusta, ja työssä ei ole heikkouksia muotoseikoissa tai kielessä.

Magna cum laude approbatur (”suurin kiitoksin hyväksyty”) tutkielma on keskimääräistä parempi tai laajempi itsenäinen tutkielma, se on hyvä opinnäyte. Tutkimuskysymys on hallittu ja sidottu aikaisempaan tutkimukseen ja se on hyvin dokumentoitu. Tutkimuksella on saavutettu mainittavia tutkimustuloksia tai jotain uutta tietoa jollakin tutkimusprosessin osa-alueella. Uusi tieto voi olla luonteeltaan teoreettista tai menetelmällistä, mutta myös tutkittavaa ilmiötä koskevaa.

Eximia cum laude approbatur (”erityisin kiitoksin hyväksyty”) on aito tieteellinen tutkielma, joka on laadittu suhteellisen vaikeasta aiheesta tai aineistosta. Metodinen tai teoreettinen ote on kypsä. Tutkimuksella on saavutettu itsenäisiä tieteellisiä tuloksia, se on erinomainen opinnäyte.

Laudatur (”kiitettävä”) on poikkeuksellinen valmis tieteellinen työ, joka voitaisiin esim. julkaista tieteellisessä lehdessä. Tutkielma osoittaa itsenäistä, kriittistä, innovatiivista tutkimusotetta. Työssä on omaperäinen tutkimuskysymys tai metodi ja tulokset ovat itsenäisiä tieteellisiä tuloksia. Se ansaitsee harvinaisen kunniamaininnan.

Kun tutkielma on hyväksyty, tutkielman tekijälle toimitetaan kopio arvosteluperusteista.

Maisterin tutkinnon kypsyysnäyte

Maisterin tutkintoa varten kirjoitettavassa kypsyysnäytteessä opiskelijan tulee osoittaa perehtyneisyys pro gradu -tutkielman alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taito.

Mikäli opiskelijalta ei vaadita tutkintoasetuksen 794/2004 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, ts. opiskelijan koulusivistyskieli ei ole suomi tai ruotsi, dekaani päättää kypsyysnäytteen kielestä oppiaineen esityksestä.

Kypsyysnäytteessä ei tarvitse osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa, jos kielitaito on osoitettu jo alempaa korkeakoulututkintoa varten annetussa kypsyysnäytteessä. Tällöin kypsyysnäytteessä

osoitetaan ainoastaan perehtyneisyys opinnäytteen alaan ja sen tarkistaa ainoastaan tutkielman ohjaaja.

Kypsyysnäytteen kirjoittaminen ja sen hyväksyminen

Maisterin tutkinnon kypsyysnäyte voidaan suorittaa kahdella vaihtoehdoisella tavalla.

1. Mikäli suomen tai ruotsin kielen taitoa ei ole osoitettu kandidaatin tutkinnossa, kypsyysnäyte kirjoitetaan tenttitilaisuudessa.

Kypsyysnäytteeseen voi ilmoittautua sen jälkeen, kun pro gradu -tutkielma on jätetty lopullisessa muodossa arvosteltavaksi. Kypsyysnäytteeseen ilmoittaudutaan tenttikuorella viimeistään 7 päivää ennen tenttitilaisuutta.

Kypsyysnäytteen pituus on käsin kirjoitettuna noin yksi konseptiarkki (neljä sivua, noin 500 sanaa). Kirjoitelma on esseetyyppinen, tutkielman aihepiiriin liittyvästä aiheesta kirjoitettu, analyttinen ja ehyt kokonaisuus, jossa opiskelija esittelee ja analysoi tutkimuksensa aineistoa, tutkimusmenetelmiä tai tuloksia.

Kypsyysnäytteen kieliasun arvioi suomen tai ruotsin kielen opettaja ja sisällön tutkielman ohjaaja. Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty ja rekisteröidään opintosuorituksena opintorekisteriin. Kypsyysnäytteestä ei anneta opintopisteitä.

2. Mikäli kypsyysnäyte annetaan samalla kielellä kuin se on annettu alemmassa korkeakoulututkinnossa, hyväksytään kypsyysnäytteeksi pro gradu -tutkielmasta kirjoitettu tiivistelmä. Opiskelijan on ennen kypsyysnäytettä toimitettava kopio alemman korkeakoulututkinnon tutkintotodistuksesta tutkielman ohjaajalle.

Tiivistelmästä tulee ilmetä

- tutkielman aihe
- tutkielman kohde, materiaali ja tarkoitus
- käytetyt tutkimusmenetelmät (mikäli tutkimus on luonteeltaan teoreettinen ja perustuu tiettyyn kirjalliseen materiaaliin, on mainittava tärkeimmät lähde-
teokset; mikäli tutkimus on luonteeltaan empiirinen, on mainittava käytetyt menetelmät)
- keskeiset tutkimustulokset
- tulosten perusteella tehdyt päätelmät ja toimenpidesuositukset
- asiasanat.

Tiivistelmän tulee mahtua yhdelle sivulle (fontti 12, riviväli 1).

Kypsyysnäytteen tarkastaa tutkielman ohjaaja.

Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty ja rekisteröidään opintosuorituksena opintorekisteriin. Kypsyysnäytteestä ei anneta opintopisteitä.

Kypsyysnäytteen kielitaitovaatimukset

Maisterin tutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen on täytettävä kieliäsun osalta seuraavat vähimmäisvaatimukset:

1. Teksti on luettavaa, ja isot ja pienet kirjaimet sekä sanarajat erottuvat.
2. Kirjoituksella on otsikko. Sisällön ja otsikon tulee vastata toisiaan.
3. Teksti on jaettu selvästi erottuviin kappaleisiin.
4. Oikeinkirjoituksen ja välimerkkien käytön perusasiat ovat kunnossa.
5. Virkkeiden ja lauseiden väliset suhteet on ilmaistu selkeästi.
6. Sanajärjestys on yksiselitteinen ja sopusoinnussa esitetyn informaation kanssa.
7. Tyyli on asiatyylää.
8. Teksti etenee kielen varassa eikä esimerkiksi kaavojen, kaavioiden ja kuvien varassa.
9. Kirjoitus on rakenteeltaan jäsennelty ja yhtenäinen kokonaisuus.
10. Lukijan on ymmärrettävä tekstit. Kirjoittaja ei saa olettaa, että lukija on tutustunut hänen tutkielmaansa.

Kirjoitus voidaan hylätä, jos siinä esiintyy suuria ja toistuvia ongelmia joillakin edellä luetteluisista alueista tai jos siinä on monia erilaisia virheitä.

Opintojen suunnittelu ja opintoneuvonta

Opintojen suunnittelu on olennainen osa opiskelua. Opintojen aikatauluttaminen vaatii opiskelijalta hyvää suunnittelu- ja tiedonhankintakykyä heti opintojen alusta alkaen. Suunnittelu alkaa jo silloin, kun opiskelija saa tiedon opiskelupaikasta. Opinnot ja opiskelua koskevat suunnitelmat hahmottuvat ensimmäisten opiskeluvuikkojen aikana ja työ jatkuu läpi koko opiskeluajan.

Opintojen suunnittelun tueksi on tarjolla sekä henkilökunnan apua että erilaisia työkaluja. Opiskelijan on kuitenkin itse huolehdittava siitä, että kaikki tutkintoon vaadittavat opinnot tulevat suoritetuksi.

Uusien opiskelijoiden orientoituminen yliopisto-opiskeluun

Yliopisto-opiskeluun liittyvät olennaisesti tiede ja tutkimus, sivistys sekä yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Opiskelun tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin, valmiudet tutkimustiedon ja -menetelmien soveltamiseen sekä valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä.

Muita yliopisto-opetukseen ja -oppimiseen liitettyjä taitoja ovat kriittinen ajattelu, tiedon hankinta, tiedon hallinta ja arviointi, analyysien ja synteisien tekeminen, uuden tiedon tuottaminen, ryhmätyötaidot sekä valmiudet kansainvälistymiseen. Edellä mainitut tavoitteet sisältyvät oppiaineiden opetussuunnitelmiin, jotka konkretisoituvat opetuksen järjestämisessä sekä opetuksessa ja ohjauksessa. Opetussisällöt perustuvat tutkittuun tietoon ts. opetus on tiedelähtöistä. Tutkimusprosessin hallintaa kokonaisuudessaan harjoitellaan opinnäytteiden avulla.

Yliopisto-opiskelijalta vaadittavia taitoja ovat mm. kyky loogiseen ajatteluun, järjestelmällisen tiedonhankinnan taidot ja valmius uusien tietokokonaisuuksien tuottamiseen ja esittämiseen.

Oppiaineet ja opettava henkilökunta tukevat oppimista monipuolisilla opetusmenetelmillä, jotka yhdistettynä opiskelijoilta saatuun palautteeseen edistävät itsearviointia ja näin ollen myös oppimista. Päävastuu oppimisesta on kuitenkin opiskelijalla itsellään.

Yliopisto, tiedekunta sekä ylioppilaskunta järjestävät uusille opiskelijoille orientaatiopäivät, joihin opiskelijoiden edellytetään osallistuvan aktiivisesti. Päivien tarkoituksena on taata opintojen sujuva käynnistyminen sekä integroituminen omaan tiedekuntaan ja opiskelijayhteisöön. Tällöin tutustutaan omaan tieteenalaan, opetus- ja opiskelukäytäntöihin, yliopisto-opiskeluun, opintojen ohjauspalveluihin sekä opiskeluympäristöön.

Orientaatiopäiviin sisältyy pienryhmäohjausta, joka toteutetaan tuutoriryhmissä. Jokaisella opiskelijalla on oman koulutusalan opiskelija tuutorina. Ohjauksen tarkoituksena on tutustuttaa uusi opiskelija yliopistoon, opiskelijajärjestöihin, oman alansa opiskeluun ja opiskelijoihin sekä opastaa opintososiaalisissa kysymyksissä. Tuutori neuvoo myös mm. opintojaksoille ilmoittautumisessa sekä tutustuttaa erilaisiin sähköisiin opiskelijapalveluihin. Tuutoritoiminta keskittyy opintojen alkuaan.

Opintojen ohjaus

Seuraavassa esitellään opintojen ohjauksen keskeiset toimijat Vaasan yliopistossa sekä opintoja koskevat säännökset ja määräykset.

Filosofinen tiedekunta: Humanistinen koulutusala

Oman tiedekunnan osuus yliopiston ohjaus- ja neuvontajärjestelmässä on keskeinen. Tiedekuntatasolla valmistellaan ja hyväksytään oppiaineiden opetussuunnitelmien lisäksi tutkintorakenteet sekä opetusta ja opiskelua koskevat määräykset ja ohjeet.

Tutkintokohtaista ohjausta antaa koulutusvastaava Eija Heinonen-Özdemir (ehe@uva.fi, puh. 029 449 8149) . Työhuone sijaitsee Fabriikin 3. kerroksessa. Opintoihin liittyvää neuvontaa saat myös osoitteesta opintoneuvonta.hum@uva.fi.

Myös koulutusohjelman yhteyshenkilöt, oppiaineet ja Kielipalvelut-yksikkö antavat ohjausta. Ohjaajiksi on voitu nimetä yksi tai useampi henkilö, joilla on eri nimikkeitä, kuten esimerkiksi amanuenssi tai opettajatuutori.

Lisäksi kukin opettaja neuvoa omaa opintojaksoaan koskevissa asioissa. Vastaanottoajat löytyvät Opiskelijat-verkkosivuilta Opiskelijan työkalujen alta.

Yhteiset opintojen ohjauspalvelut

Luotsi-rakennuksessa sijaitsevat kaikille opiskelijoille yhteiset opintojen ohjauspalvelut, jotka koostuvat mm. opiskelijapalveluista, vaihto-opiskeluun ja opiskelijoiden hyvinvointiin sekä mm. koulutuksen tietojärjestelmiin liittyvistä palveluista.

Tutustu yhteisiin opintojen ohjauspalveluihin osoitteessa <http://www.uva.fi/fi/for/student/guidance/general/>

Opinto-oppaat

Tämän oppaan lisäksi kannattaa tutustua Uuden opiskelijan ABC:hen, jossa on yleisinfoa opiskelusta Vaasan yliopistossa, opintojen suunnittelusta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä opintojen tuki- ja opintososiaalisista palveluista.

Yliopiston julkaisemat opinto-oppaat löytyvät osoitteesta www.uva.fi/fi/for/student/materials/handbooks.

WebOodi-opiskelijatietojärjestelmä

Jokaisen opiskelijan on otettava käyttöön yliopiston käyttäjätunnukset, jotta sähköisten opiskelijapalveluiden hyödyntäminen olisi mahdollista. Katso

<http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/new/registration/useraccounts/>

Opiskelijatietojärjestelmä WebOodin avulla opiskelija voi seurata omia opintosuorituksiaan, tehdä lukukausi-ilmoittautumisen sekä muuttaa henkilö- ja yhteystietojaan. WebOodin kautta ilmoittaudutaan opintojaksoille ja tentteihin. WebOodi löytyy osoitteesta <https://weboodi.uwasa.fi/oodi/>. Yliopiston käyttäjätunnukset toimivat WebOodin käyttäjätunnuksena ja salasanana. WebOodin kautta voi tilata sähköpostiin epävirallisen opintosuoritusotteen. Virallisen, yliopiston leimalla varustetun opintosuoritusotteen voi tilata Luotsin opiskelijapalveluista.

Lukujärjestystyökalu Lukkari

Opetusaikataulut ja niiden muutokset julkaistaan yliopiston lukujärjestys- ja opetusaikataulujärjestelmässä Lukkariissa, johon on linkki Opiskelijan työkaluista (<http://www.uva.fi/fi/for/student/>). Järjestelmässä voi suunnitella opintojen aikataulutuksen lukuvuoden ajalle.

Yliopiston verkkosivut

Vaasan yliopiston verkkosivuilla (www.uva.fi) on kattavasti ajankohtaisia opiskeluun liittyviä tietoja. Opiskelijan työkalut löytyvät osoitteesta <http://www.uva.fi/fi/for/student/>.

Yliopistoportaali toimii opiskelijoiden ja yliopiston henkilökunnan yhteisenä intranet-sivustona. Portaalista löytyvät sekä ylioppilaskunnan että yliopiston uutiset ja tapahtumat. Ajankohtaisten asioiden lisäksi portaali sisältää yleistä opintoihin liittyvää tietoa sekä linkit opiskelijan tärkeimpiin sähköisiin työkaluihin. Kirjautumiseen tarvitaan yliopiston käyttäjätunnukset.

Muut palvelut

Vaasan yliopiston ylioppilaskunta toimii opiskelijoiden aktiivisena edunvalvojana koulutus- ja sosiaalipoliittisissa asioissa sekä niihin liittyvissä kansainvälisissä asioissa. Yhteystiedot ja lisätietoja: <http://vyy.fi/>

Ylioppilaskunnan jäsenmaksuun sisältyy terveydenhoitomaksu, joka oikeuttaa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) palvelujen käyttöön. YTHS tarjoaa opiskelijoille ennalta ehkäisevää terveydenhoitoa, sairaanhoitoa, mielenterveyspalveluita sekä hammashoitoa.

Lisätietoja: www.yths.fi.

Tietohallinnon tehtävänä on kehittää ja tarjota yliopiston opetuksen, opiskelun, tutkimuksen ja hallinnon käyttöön tietojenkäsittelypalveluja, kehittää ja ylläpitää yliopiston tietoliikenneverkkoa ja valvoa laitteistojen sekä ohjelmistojen käyttöä. Tietohallinto julkaisee mm. 'Opiskelijan atk-aapisen'.

Tiedekirjasto Tritonia on vaasalaisten korkeakoulujen yhteinen tiedekirjasto. Yhteystiedot ja lisätietoja: www.tritonia.fi.

Esteetön opiskelu

Esteettömyydellä tarkoitetaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteuttaminen siten, että jokainen voi ominaisuuksistaan riippumatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Esteettömyys koskettaa yliopistossa kaikkia opiskelijoita ja koko henkilöstöä. Esteettömän opiskelun yhteyshenkilö Vaasan yliopistossa on asiantuntija Sannakaisa Holmlund (sannakaisa.holmlund@uva.fi) Luotsin Opiskelun ja opetuksen palveluissa.

Sähköpostin käyttö opintoneuvonnassa

Sähköposti on usein helpoin tapa kysellä asioista, mutta sen käytössä tulee käyttää harkintaa. Usein käynti opettajan tai opintoneuvonnasta vastaavan henkilön luona on nopeampi tapa selvittää asioita. Ethän kysele sähköpostitse asioita, jotka voit helposti selvittää opinto-oppaasta tai yliopiston verkkosivuilta.

Lähetettäessäsi opettajille tai muulle henkilökunnalle sähköpostia, otsikoi viestisi selvästi. Kun kysyt opintoihin tai opintojaksolle tentteihin liittyviä asioita, kerro riittävän tarkasti, kuka olet, ja mihin ja milloin käytyyn kurssiin tai tenttiin liittyviä tietoja olet kysymässä. Monet opettajat ja muuhun henkilökuntaan kuuluvat vastaavat sähköposteihin vain tiettyinä aikoina (verrannollinen vastaanottoaikoihin), näin ollen vastaus tulee muutamien päivien viiveellä.

Säännökset, määräykset ja ohjeet

Opiskelua ja tutkintoa koskevat säännökset, määräykset, ohjeet ja suositukset (lait ja ohjeet) löydät Opiskelijat-verkkosivuilta työkalujen alta.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

Kaikissa yliopistoissa ja kaikilla koulutusaloilla on käytössä opiskelijoiden henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (HOPS). Opiskelijat laativat kandidaattiopintojen aikana vähintään kaksi HOPSia, joista ensimmäinen tehdään kandidaattiopintojen ensimmäisenä vuotena. HOPS-lomakkeen löydät Opiskelijat-verkkosivuilta otsikon Lomakkeet alta.

Opiskelun etiikka

Yliopisto-opiskeluun liittyviä eettisiä kysymyksiä käsitellään koko opiskeluajan. Opiskelijan eettinen toiminta perustuu siihen, että hän tekee opintosuorituksensa itse tai aktiivisena ryhmän jäsenenä. Yliopisto-opiskelu vaatii itsenäistä, omatoimista ja pitkäjänteistä työskentelyä. Opiskelijan on hallittava laajoja kokonaisuuksia sekä kyettävä ymmärtämään vaikeitakin asioita.

Kirjallisten töiden teossa on noudatettava hyväksytyjä tieteellisiä periaatteita ja arvoja. Ryhmätyöskentelyssä yhteisistä pelisäännöistä sopiminen ja niiden kirjaaminen etukäteen vähentää väärinkäsityksiä. Vastuu ryhmän toiminnasta on kaikilla, sillä yhdenkin jäsenen epäeettinen käyttäytyminen johtaa koko ryhmän toiminnan kriittiseen tarkasteluun. Tietoverkoissa tapahtuva työskentely edellyttää erityistä ohjeistusta tietolähteiden ja materiaalin käytössä. Opiskelijoiden tulee noudattaa lakeja ja tuntea peruseriaatteet siitä, mikä on oikein ja mikä ei ole sallittua (esim. tenttivilppi, plagiointi, opintosuorituksen tekeminen toisen puolesta).

Turnitin – sähköinen plagiaatintunnistus

Sähköinen plagiaatintunnistus on osa koulutuksen ja tutkimuksen laatujärjestelmää. Plagiaatintunnistusjärjestelmän käyttö ei ole erillinen ohjauksen tai arvostelun muoto tai tapa, vaan järjestelmä toimii apuvälineenä ohjaus- ja arvosteluprosessissa. Vaasan yliopistossa laadittaville opinäytteille (kandidaatintutkielmat, pro gradu -tutkielmat, lisensiaatintutkimukset ja väitöskirjat) tehdään ennen töiden hyväksymistä sähköinen alkuperäisyyden tarkastus plagiaatintunnistuspalvelua käyttäen. Opettajat voivat käyttää järjestelmää myös muiden opintosuoritusten (esim. essee, harjoitukset ja kotitentit) tarkistamiseen. Opiskelijalle tiedotetaan aina tarkistuksesta ja sen tuloksista. Samalla opettaja ohjaa opiskelijaa lähdeviitteiden merkitsemiseen sekä hyvään tieteelliseen toimintatapaan.

Lisätietoja:

- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012: www.tenk.fi/fi/htk-ohje
- Vaasan yliopiston eettiset suositukset: www.uva.fi/fi/news/eettiset_suosituks.pdf
- Vaasan yliopiston menettelyohjeet vilppitapausten käsittelyssä: www.uva.fi/fi/for/student/studying/rights/regulations/vaasan_yliopiston_menettelyohjeet_vilppitapausten_kasittelyssa.pdf
- <https://port.uwasa.fi/tietohallinto/ohjeet/turnitin/>

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT)

Hyväksilukeminen

Opiskelija saa hyväksilukea toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessa suoritettuja opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija voi lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

Korvaaminen ja sisällyttäminen

Korvaamisella tarkoitetaan tutkintoon kuuluvien pakollisten opintojen korvaamista muualla suoritetuilla vastaavilla opinnoilla. Opintosuoritusta arvioitaessa kriteereinä ovat opintosuoritusten laajuus, sisältö ja vaativuustaso. Laajuuden arviointi perustuu opintojen edellyttämään työmäärään. Sisällön vastaavuutta arvioidaan samankaltaisuuden perusteella (esim. opintojakson tai opintokokonaisuuden tavoite, sisältö, vaadittava kirjallisuus).

Muualla suoritettujen opintojen sisällyttäminen tutkintoon tarkoittaa tutkintoon soveltuvien opintojen liittämistä osaksi tutkintoa sivuainekokonaisuuksina tai vapaasti valittavina opintoina. Näiden opintojen osalta ei edellytetä sisällöllistä vastaavuutta eivätkä ne korvaa pakollisia opintoja.

Viestintä- ja kieliopintojen korvaavuusperusteet

1. Toisessa suomalaisessa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa tutkintoa varten suoritettut pakolliset äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon opinnot hyväksytään suorituksiksi. Mikäli muualla suoritettut opinnot ovat laajuudeltaan koulutusalan opintoja suppeammat, voidaan edellyttää opintojen täydentämistä.
2. Vieraan kielen taitoa ei voi suoraan osoittaa ko. kieliaineen ylioppilastutkinnon pitkän vieraan kielen arvosanoilla laudatur tai eximia cum laude approbatur. Opiskelija voi osallistua Kielipalvelut-yksikön järjestämään korvaavaan kielikokeeseen.
3. Vieraan kielen taidon voi osoittaa kansainvälisen ylioppilastutkinnon (IB-tutkinnon), eurooppalaisen ylioppilastutkinnon (EBtutkinnon) tai Reifeprüfung-tutkinnon tutkintotodistuksella.
4. Pakollisen vieraan kielen taidon voi osoittaa tiedekunnassa opettavien vieraiden kielten opintojaksojen opinnoilla tai muualla suoritetuilla perus- tai aineopinnoilla.
  - a. Kielissä, joiden perusopintojen opetus ei ala kielen alkeistasolta, pakollisen vieraan kielen opinnot korvataan pääsääntöisesti perusopinnoilla. Tiedekunnan erikseen määräämillä perusopintojen opintojaksolla tai opintojaksoilla voidaan kuitenkin osoittaa vieraan kielen taito.
  - b. Kielissä, joiden opetus alkaa alkeista, opinnot korvataan pääsääntöisesti kielen aineopinnoilla.
5. Muualla suoritettujen keskeneräisten arvosanojen opinnoilla korvausta ei myönnetä, vaan opiskelija voi osoittaa tutkintoon tarvittavan kielitaidon Kielipalvelut-yksikön järjestämässä korvaavissa kokeissa tai suorittaa tutkintoon edellyttävän kielikurssin.
6. Ruotsin kielen/suomen kielen perusopinnot korvaavat ruotsin kielen/suomen kielen taidon silloin, kun kyse on toisen kotimaisen kielen opinnoista. Tiedekunnan erikseen määräämillä perusopintojen opintojaksolla tai opintojaksoilla voidaan kuitenkin osoittaa toisen kotimaisen kielen taito.
7. Toisen kotimaisen kielen taitoa ei voi suoraan osoittaa ruotsin tai suomen ylioppilastutkinnon äidinkielen kokeen hyväksytyllä arvosanalla tai suomi toisena kielenä- tai ruotsi toisena kielenä -kokeen arvosanoilla laudatur, eximia cum laude approbatur tai magna cum laude approbatur. (Asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhal-

linnossa, 481/2003, 16 § 2 ja 3 mom.) Opiskelija voi osallistua Kielipalvelut-yksikön järjestämään korvaavaan kielikokeeseen.

8. Opetushallituksen määräämälle tutkintasuoritusten vastaanottajalle suoritettu suomen tai ruotsin kielen suullista ja kirjallista taitoa mittaava valtionhallinnon kielitutkinto, joka on suoritettu vähintään arvosanalla tyydyttävä (A 442/1987 3 §, kohta 2 ja 481/2003 1 §), riittää osoittamaan tutkinnossa vaaditun kielitaidon.
9. Ylimääräiset kielikeskuksissa ja muissa koti- tai ulkomaisissa yliopistoissa suoritettut kielioopinnot voidaan hyväksyä kandidaatin tutkinnon tai maisterin tutkinnon kieliopintoihin.

Valmistuminen

Yleistä

Kun opiskelija on suorittanut kaikki humanististen tieteiden kandidaatin tutkintoon vaadittavat opinnot, voi opiskelija anoa tutkintotodistusta todistuspyyntölomakkeella.

Tutkinnon sisällön tarkistavat tiedekunnan amanuenssit. Sisältö on hyvä tarkistuttaa jo hyvissä ajoin ennen todistuspyyntölomakkeen jättämistä. Valmistuvan opiskelijan on itse huolehdittava siitä, että kaikki vaadittavat opintosuoritukset on rekisteröity 17 päivää ennen todistustenjakopäivää.

Todistuspyyntölomakkeen saa osoitteesta

http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/graduation/languages_and_communication/

Todistuspyyntölomake täytetään huolellisesti ja jätetään amanuenssi Hanna Korpelalle viimeistään neljä viikkoa ennen aiottua todistustenjakopäivää.

Todistustenjakopäivät

Tiedekunnat myöntävät tutkintotodistuksia kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuun ottamatta. Todistuksen voi noutaa Fabriikin hallintopalveluista tai se voidaan toimittaa valmistujalle postitse. Lisäksi yliopisto järjestää joului- ja toukokuussa tiedekuntien yhteisiä valmistuneiden juhlia eli publiikkeja (*-merkityt todistustenjakopäivät), joihin kaikilla maisteriksi valmistuvilla on mahdollisuus osallistua. Tilaisuuteen ilmoittautuneet voivat tuoda mukanaan kolme vierasta. Toukokuun todistustenjakopäivänä järjestetään publiikin lisäksi maisterivalmistujaisjuhla, jonne ovat tervetulleita kaikki lukuvuoden aikana valmistuneet maisterit läheisineen.

Lukuvuonna 2016–2017 todistustenjakopäivät ovat:

	Todistuspyyntölomakkeen viimeinen jättöpäivä	Todistustenjakopäivä
2016	1.8.	26.8.
	2.9.	30.9.
	30.9.	28.10.
	28.10.	25.11.
	23.11.	21.12.*
2017	2.1.	27.1.
	27.1.	24.2.
	3.3.	31.3.
	31.3.	28.4.
	3.5.	31.5.*
	24.5.	21.6.

*publiikki

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkintotodistus

Kandidaatin tutkintotodistukseen merkitään koulutusohjelman, pääaineen, sivuaineen tai sivuaineiden nimet, jokaiseen opintokokonaisuuteen sisältyvä opintopistemäärä ja jokaisen opintokokonaisuuden arvostelu. Ilman arvosanaa todistukseen merkitään suoritettut viestintä- ja kieliopinnot sekä yleisopinnot.

Tutkintotodistuksessa mainitaan myös kandidaatin tutkielma sekä muut vähintään 15 laajuiset keskeneräiset opintokokonaisuudet. Muualla suoritettujen opintokokonaisuuksien alle merkitään sulkuihin suorituspaikan yliopiston nimi.

Filosofian maisterin tutkintotodistus

Filosofian maisterin tutkintotodistukseen merkitään koulutusohjelman nimi sekä pääaineen/suuntautumisvaihtoehdon syventävien opintojen laajuus ja arvostelu sekä pro gradu -tutkielman nimi, laajuus ja arvostelu. Todistuksessa mainitaan myös sivuaineen tai sivuaineiden nimet, jokaiseen opintokokonaisuuteen sisältyvä opintopistemäärä ja jokaisen opintokokonaisuuden arvostelu. Mikäli opintokokonaisuus on suoritettu muualla kuin todistuksen antavassa yliopistossa, merkitään opintokokonaisuuden nimen alle sulkuihin suorituspaikan yliopiston nimi.

Arvosanan määräytyminen

Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy seuraavasti (pyöristyksiä ei tehdä):

keskiarvo	arvosana
4,2–5,0	erinomaiset tiedot
3,4–4,1	erittäin hyvät tiedot
2,6–3,3	hyvät tiedot
1,8–2,5	tyydyttävät tiedot
1,0–1,7	välttävät tiedot

Syventäviin opintoihin kuuluva pro gradu -tutkielma arvostellaan seitsenportaisella asteikolla approbatur–laudatur.

Diploma Supplement

Kaikki valmistuvat saavat erillisen englanninkielisen selvityksen tutkintoon kuuluvista opinnoista (Diploma Supplement) sekä englanninkielisen opintorekisteriotteen. Diploma Supplement (DS) on kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen liite. Se sisältää lisätietoja kyseessä olevasta tutkinnosta, oppilaitoksesta sekä koulutusjärjestelmästä maassa, jossa tutkintotodistus on myönnetty.